

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ СФОРМОВАНOSTI
ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІДДІЛЕННЯ “ПОЧАТКОВА ОСВІТА”
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

УДК 373.31:371.72 (045)

*Ірина Серета, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка*

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ
СФОРМОВАНOSTI ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ
ВІДДІЛЕННЯ “ПОЧАТКОВА ОСВІТА” В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

У статті подається та обґрунтовується схема валеологічного аналізу заняття з позиції збереження здоров'я студентів у ВНЗ. Дана схема запропонована на основі розробок Ю.В. Півненко та адаптована до процесу фізичного виховання із студентами відділення “Початкова освіта”. Вона дозволить здійснювати валеологічний аналіз та самоаналіз заняття, а у майбутньому і уроку як основної форми організації навчально-виховного процесу у школі, за основними напрямками, що відповідають складовим здоров'я.

***Ключові слова:** здоров'я, складові здоров'я, навчальне заняття у ВНЗ, валеологічний аналіз заняття.
Табл. 2. Літ. 10.*

*Ірина Серета, кандидат педагогических наук, преподаватель кафедры физического воспитания
Тернопольского национального педагогического университета имени В. Гнатюка*

**АНАЛИЗ УЧЕБНОГО ЗАНЯТИЯ КАК МЕТОД КОНТРОЛЯ ЗА УРОВНЕМ
СФОРМИРОВАННОСТИ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
СТУДЕНТОВ ОТДЕЛЕНИЯ “НАЧАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ”
В ПРОЦЕССЕ ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ**

В статье подается и обосновывается схема валеологического анализа занятия по позиции сохранения здоровья студентов в ВУЗЕ. Данная схема предложена на основе разработок Ю.В. Пивненко и адаптирована к процессу физического воспитания со студентами отделения “Начальное образование”. Она позволит осуществлять валеологический анализ и самоанализ занятия, а в будущем и урока как основной формы организации учебно-воспитательного процесса в школе, за основными направлениями, которые отвечают составляющим здоровья.

***Ключевые слова:** здоровье, составляющие здоровья, учебное занятие в вузе, валеологический анализ занятия.*

*Iryna Sereda, Ph.D. (Pedagogic), Lecturer of Physical Education Department
Ternopil National Pedagogical University by V. Hnatiuk*

**AN ANALYSIS OF LESSON AS METHOD OF CONTROL AFTER THE LEVEL OF FORMED
OF MAINTAINING THE HEALTH COMPETENCE OF STUDENTS OF SEPARATION IS
“PRIMARY EDUCATION” IN THE PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION**

The paper presents and justifies valeological analysis of classes by position the health of students in high school. This scheme is proposed on the basis of developments Pivnenko Y. and adapted to the process of physical education students branch of the “Primary education”. It will allow valeological analysis and introspection classes and lessons for the future and as the main form of organization of the educational process at school, for the main areas that correspond the components of health.

***Keywords:** health, components of health, training session at the university, valeological analysis of the class.*

Постановка проблеми. На думку багатьох науковців (Ю. Конаржевського, Ю. Півненко, О. Митник, О. Сапожник тощо) одним із “витоків” високої якості педагогічного процесу виступає здоров'я. Вчені наголошують на необхідності організації у освітніх закладах кваліфікованої медичної служби, функцію якої є моніторинг здоров'я та визначення конкретних заходів для його покращення. Оскільки у вищих навчальних закладах основною формою організації навчального процесу є і залишається навчальне заняття (пара), необхідно будувати його

на засадах здоров'язберігаючої педагогіки, в якій на першому плані – формування, збереження, зміцнення та відновлення здоров'я засобами освіти [4; 6; 9].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема формування здоров'язберезувальної компетентності чітко визначена на законодавчому рівні та відображена у Законах України “Про освіту”, у “Національній доктрині розвитку освіти України у ХХІ столітті”, у Державній Програмі “Діти України”, де здоров'язберезувальна компетентність розкрита у повній мірі поряд із

іншими. На сьогоднішній день наявно чимало наукових розробок присвячених формуванню та збереженню здоров'я учнівської молоді в шкільних та позашкільних навчальних закладах (Т. Бойченко, Т. Бабко, О. Аксьонова, А. Карабишева, І. Пагрусевич, Л. Строкань, Ю. Бойчук, О. Боднарченко, В. Нестеренко, Ю. Півненко, Т. Шаповалова та ін.) та студентської молоді (О. Митник, О. Сапожник).

Оскільки здоров'я має бути не тільки джерелом якості освітнього процесу, а і його результатом актуалізується проблема здійснення аналізу навчального заняття із фізичного виховання у ВНЗ із позиції збереження здоров'я студентів.

Метою статті є запропонувати зразок здійснення аналізу навчального заняття з фізичного виховання із студентами “Початкова освіта” у Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи сучасні дослідження ми стикнулися з науковою розробкою Ю.В. Півненко, в якій чималу увагу приділено аналізу уроку з позиції збереження здоров'я учнів. Автор проаналізувавши практично усі сучасні підходи до аналізу уроку (аналіз уроку з фізіолого-гігієнічних позицій (С.В. Кульневич, Т.П. Лакоценина), вивчення санітарно-гігієнічних умов уроку з психологічного аналізу (С.М. Муравьов, А.С. Богоявленська, С.В. Кульневич, Т.П. Лакоценина), аналіз екології уроку (С.В. Бондаревська) тощо) запропонувала впровадити в навчально-виховний процес школярів “валеологічний аналіз уроку” – це процес його розпізнання, спрямований на розкриття методів формування, збереження, зміцнення та відтворення здоров'я учнів, виявлення шляхів та причин формування фактичного (наявного) рівня здоров'я школярів, визначення перспектив здоров'язберігаючої діяльності. На думку, Ю.В. Півненко, в сучасній школі в результаті освітніх реформ кожен урок має бути особистісно орієнтованим та відповідати вимогам валеологічної безпеки, тобто створювати таке “системне вирішення організаційно-педагогічних умов освітнього середовища навчального закладу, що забезпечують здійснення навчально-виховного процесу без шкоди здоров'ю та повноцінному розвитку людини” [7].

Автор зазначає, що від правильної організації уроку, ступеню його раціональності у значній мірі залежить функціональний стан учнів у процесі навчальної діяльності, здатність довгий час підтримувати розумову працездатність на високому рівні й попереджувати передчасну втомлюваність.

На нашу думку, це стосується і студентів у ВНЗ, так як останнім часом помічається прогресуюча гіподинамія у молоді, що обумовлено великим обсягом навчальних занять не тільки в аудиторіях, а й удома. У результаті серед студентів великий відсоток з незадовільним станом здоров'я, надмірною масою, схильністю до частих захворювань, порушенням постави та опорно-рухового апарату, вадами зору та нервово-психічними передумови для успішного професійного навчання та підвищення кваліфікації.

У зв'язку з цим, на нашу думку, варто під час організації фізичного виховання із студентами обов'язково здійснювати валеологічний аналіз навчального заняття. Це дозволить у першу чергу, здійснювати навчально-виховний процес без шкоди здоров'ю студентів, по-друге формувати здоров'язберезувальну компетентність майбутніх спеціалістів через ознайомлення та залучення студентів до валеологічного аналізу заняття. Це в свою чергу буде прививати у них потребу у подальшому та систематичному використанні даного аналізу уроку з школярами у своїй майбутній професійній діяльності.

Таким чином, аналіз заняття з фізичного виховання із позиції збереження та формування здоров'я як метод дослідження, спрямований на розкриття способів формування, збереження, зміцнення та відтворення здоров'я студентів, виявлення шляхів та чинників виховання оптимального рівня їх здоров'я, визначення перспектив здоров'язберезувальної та здоров'яформувальної педагогічної діяльності.

Здійснюючи аналіз навчального заняття зі студентами відділення “Початкова освіта з позиції збереження та формування здоров'я, спираючись на дослідження Ю.В. Півненко, також вважаємо за доцільне розглядати компоненти, які збігаються зі складовими здоров'я. Такий підхід дасть можливість поглиблено вивчити, проаналізувати та оцінити стан реалізації окремого компоненту, який є об'єктом переважного спостереження, або їх систему “в органічному взаємозв'язку та взаємозумовленості” [8].

Схема аналізу уроку з позиції збереження та формування здоров'я запропонована Ю.В. Півненко учнів початкових класів подана в таблиці 1.

Спираючись на дослідження автора пропонуємо схему аналізу навчального заняття з позиції збереження та формування здоров'я студентів відділення “Початкова освіта” (Табл. 2).

Дана схема адаптована нами до аналізу заняття з фізичного виховання студентів. У ній, як і у попередній, включено наступні критерії здоров'язбереження, які необхідно оцінювати, а

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ СФОРМОВАНOSTІ
ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІДДІЛЕННЯ “ПОЧАТКОВА ОСВІТА”
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Таблиця 1.

Аналіз уроку з позиції збереження та формування здоров'я учнів початкових класів

№	Критерії здоров'язбереження	Оцінка	Примітки
	Збереження та формування фізичного здоров'я учнів		
	<i>Фізичне виховання учнів</i>		
1.	Формування в учнів цільової установки на фізичне удосконалення та зміцнення власного здоров'я		
2.	Методи та прийоми роботи над статичною й динамічною поставою учнів		
3.	Формування мотивації на здоровий спосіб життя		
4.	Інтеграція валеологічних знань в предмети навчального плану		
	<i>Санітарно-гігієнічні умови приміщення</i>		
1.	Відповідність обладнання, навчально-матеріального та технічного оснащення приміщення санітарно-гігієнічним нормам (класна дошка: колір, розмір, придатність до роботи крейдою; наочність: колір, розмір букв, чіткість написання)		
2.	Дотримання: - теплового режиму (18 – 20С°); - режиму провітрювання; - режиму освітлення; - чистоти кабінету.		
3.	Забезпечення гігієни праці вчителя та учнів у навчальному процесі: - відповідність меблів зросту учнів; - правильність розсаджування учнів; - використання методу “динамічних поз”		
	<i>Фізіолого-гігієнічні умови навчально-виховного процесу</i>		
1.	Забезпечення оптимального рівня працездатності учнів на уроці (урахування динаміки працездатності протягом дня, тижня; співвідношення показників: складності, насиченості, емоційності)		
2.	Урахування індивідуальних та вікових психофізіологічних особливостей учнів		
	Середня тривалість різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів (не більше 10 хв)		
3.	Частота зміни видів навчально-пізнавальної діяльності учнів (не пізніше, ніж через 7 – 10 хв)		
4.	Використання на уроці фізкультхвилинок, динамічних та музичних пауз тощо		
5.	Щільність уроку (не менше 60%, не більше 75 – 80%)		
6.	Зміна способів викладання матеріалу (не пізніше, ніж через 10 – 15 хв)		
7.	Доцільність і тривалість використання ТЗН		
8.	Раціональна організація робочого місця учнів та вчителя		
	$K_{\text{сф1}} = O_{\text{ф1}} / O_{\text{м1}}$		
	Збереження та формування психічного здоров'я учнів		
1.	Мотивація діяльності учнів на уроці		

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ СФОРМОВАНOSTІ
ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІДДІЛЕННЯ "ПОЧАТКОВА ОСВІТА"
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Продовження таблиці 1.

2.	Емоційні розрядки на уроці		
3.	Атмосфера психологічного комфорту		
4.	Рефлексивність уроку		
5.	Гуманістична спрямованість контрольно-оцінюючої діяльності вчителя		
6.	Забезпечення атмосфери взаємоповаги		
7.	Забезпечення розвитку психічних процесів: - увага;		
	- увага;		
	- пам'ять;		
	- мислення		
8.	Створення ситуації успіху		
	$K_{ef2} = O_{f2} / O_{m2}$		
	Збереження та формування соціального та духовного здоров'я учнів		
1.	Розвиток комунікативних навичок для успішної соціальної адаптації		
2.	Розвиток навичок самоосвіти учнів		
3.	Заохочення та розвиток ініціативи учнів		
4.	Використання технологій толерантного спілкування		
5.	Виявлення творчого потенціалу учнів та забезпечення умов для його реалізації в початковій діяльності		
6.	Дотримання в організації навчання принципу гуманізму (обнадійливе співчуття до хворих, непевних у собі дітей, позитивних емоцій, радості співпраці)		
7.	Формування ціннісних установок поведінки учнів у суспільстві		
8.	Виховання в учнів почуття прекрасного		
	$K_{ef3} = O_{f3} / O_{m3}$		

саме: збереження та формування фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я студентів у процесі фізичного виховання.

Оцінюючи заняття за першим критерієм потрібно звертати увагу на те, чи реалізуються на занятті завдання щодо формування цільової установки на фізичне удосконалення та зміцнення власного здоров'я, розвиток професійно-важливих якостей вчителя початкової школи, формування мотивації на здоровий спосіб життя, накопичення теоретичних знань для реалізації завдання формування здоров'язберігаючої компетентності. Серед пунктів, які були подані в попередній схемі ми залишили два формування цільової установки на фізичне удосконалення та зміцнення власного здоров'я та формування мотивації на здоровий спосіб життя, бо це є основою для усвідомлення значення фізичного виховання для майбутньої професійної діяльності та життя в цілому. Інші ми замінили на нашу думку, більш важливішими для студентів ВНЗ. Оскільки, завданням фізичного виховання студентів є розвиток їх професійно-

важливих якостей, а здоров'я є однією із найважливіших їх компонентів ми включили даний показник як обов'язків в аналізі заняття.

Важливою передумовою формування фізичного здоров'я є накопичення багажу знань у вигляді теоретичних відомостей методичного, фізіологічного, валеологічного характеру тощо. Тому, одним із показників ми визначили доцільність та правильність подачі теоретичних відомостей на занятті для реалізації завдання формування здоров'язберігаючої компетентності студентів.

У зв'язку з тим, що процес фізичного виховання зі студентами відбувається у спортивному залі та на спортивних майданчиках, то для збереження стану фізичного здоров'я велику роль відіграють санітарно-гігієнічні умови приміщення та фізіолого-гігієнічні умови навчального процесу. Тому показниками, які варто оцінювати при аналізі заняття повинні бути: відповідність обладнання, навчально-матеріального та технічного оснащення приміщення санітарно-гігієнічним нормам;

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ СФОРМОВАНOSTІ
ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІДДІЛЕННЯ “ПОЧАТКОВА ОСВІТА”
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Таблиця 2.

Аналіз заняття з фізичного виховання з позиції збереження та формування здоров'я студентів відділення “Початкова освіта”

№	Критерії здоров'язбереження	Оцінка в балах	Примітки
Збереження та формування фізичного здоров'я студентів			
<i>Спрямованість заняття з фізичного виховання</i>			
1.	Формування цільової установки на фізичне удосконалення та зміцнення власного здоров'я		
2.	Розвиток професійно-важливих якостей вчителя початкової школи		
3.	Формування мотивації на здоровий спосіб життя		
4.	Накопичення теоретичних знань для реалізації завдання формування здоров'язберігаючої компетентності		
<i>Санітарно-гігієнічні умови приміщення</i>			
1.	Відповідність обладнання, навчально-матеріального та технічного оснащення приміщення санітарно-гігієнічним нормам		
2.	Дотримання: - теплового режиму спортивного залу (18 – 20С°);		
	- режиму провітрювання залу;		
	- режиму освітлення залу;		
	- чистоти спортивного залу.		
3.	Забезпечення гігієни праці викладача та студентів у навчальному процесі: - правильний вибір спортивного одягу та взуття;		
	- відповідність приладів та інвентаря віковим особливостям студентів;		
<i>Фізіолого-гігієнічні умови навчально-виховного процесу</i>			
1.	Забезпечення оптимального рівня працездатності студентів на занятті (урахування динаміки працездатності протягом дня, тижня; співвідношення показників: складності, насиченості, емоційності)		
2.	Урахування індивідуальних та вікових психофізіологічних особливостей студентів		
3.	Доцільність зміни способів організації навчальної діяльності студентів на занятті		
4.	Правильний розподіл часу для відпочинку та навантаження		
5.	Щільність заняття (не менше 60%, не більше 75 – 80%)		
7.	Доцільність і тривалість використання ТЗН		
8.	Контроль за самопочуттям студентів на занятті		
	$K_{ef1} = O_{f1} / O_{m1}$		
Збереження та формування психічного здоров'я учнів			
1.	Мотивація діяльності студентів на занятті		
2.	Емоційність заняття		

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ СФОРМОВАНOSTІ
ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІДДІЛЕННЯ "ПОЧАТКОВА ОСВІТА"
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

Продовження таблиці 2.

3.	Атмосфера психологічного комфорту		
4.	Рефлексивність уроку		
5.	Гуманістична спрямованість контрольно-оцінюючої діяльності викладача		
6.	Забезпечення атмосфери взаємоповаги		
7.	Забезпечення розвитку психічних процесів:		
	- увага;		
	- уява;		
	- пам'ять;		
	- мислення		
	- творчі здібності		
8.	Створення ситуації успіху		
	$K_{\text{ef2}} = O_{\text{ф2}} / O_{\text{м2}}$		
	Збереження та формування соціального та духовного здоров'я студентів		
1.	Розвиток комунікативних навичок для успішної соціальної адаптації		
2.	Розвиток навичок самоосвіти та самоудосконалення		
3.	Заохочення та розвиток ініціативи студентів		
4.	Використання технологій толерантного спілкування		
5.	Виявлення творчого потенціалу студентів та забезпечення умов для його реалізації в початковій діяльності		
6.	Дотримання в організації навчання принципу гуманізму		
7.	Формування ціннісних установок поведінки студентів у суспільстві		
8.	Виховання почуття прекрасного		
	$K_{\text{ef3}} = O_{\text{ф3}} / O_{\text{м3}}$		

дотримання теплового режиму спортивного залу, режиму провітрювання, чистоти та освітлення залу; забезпечення гігієни праці викладача та студентів у навчальному процесі.

Серед фізіолого-гігієнічних умов процесу фізичного виховання необхідно звертати увагу на: забезпечення оптимального рівня працездатності студентів на занятті (урахування динаміки працездатності протягом дня, тижня; співвідношення показників: складності, насиченості, емоційності); урахування індивідуальних та вікових психофізіологічних особливостей студентів; доцільність зміни способів організації навчальної діяльності студентів на занятті; правильний розподіл часу для відпочинку та навантаження; щільність заняття (не менше 60%, не більше 75 – 80%); доцільність і тривалість використання ТЗН. Обов'язково потрібно оцінювати чи відбувається на занятті контроль за самопочуттям студентів.

Оцінюючи рівень збереження та формування

психічного здоров'я студентів на занятті з фізичного виховання використовуються показники запропоновані Ю.В. Півненко. До них ми додали лише один, а саме розвиток творчих здібностей на занятті, які на сьогоднішній день входять до складу професійно-важливих якостей вчителя початкової школи.

Показниками оцінки збереження та формування соціального та духовного здоров'я студентів є рівень розвитку та прояву на занятті: комунікативних навичок для успішної соціальної адаптації; навичок самоосвіти та самоудосконалення (самооцінки та самокритики); ініціативи студентів; використання технологій толерантного спілкування; виявлення творчого потенціалу студентів та забезпечення умов для його реалізації в процесі фізичного виховання; дотримання в організації навчання принципу гуманізму (обнадійливе співчуття до хворих, непевних у собі студентів, позитивних емоцій, радості співпраці); формування ціннісних

**АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ ЯК МЕТОД КОНТРОЛЮ ЗА РІВНЕМ СФОРМОВАНOSTI
ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВІДДІЛЕННЯ “ПОЧАТКОВА ОСВІТА”
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

установок поведінки студентів у суспільстві; виховання почуття прекрасного

Оцінка ефективності заняття з фізичного виховання здійснюється за розробленою методикою Ю.В. Півненко.

Спершу обчислюється Коефіцієнт ефективності реалізації окремих компонентів аналізу заняття за формулою:

$$K_{\text{еф}} = O_{\text{ф}} / O_{\text{м}}$$

де $K_{\text{еф}}$ – коефіцієнт ефективності,

$O_{\text{ф}}$ – сума фактичних балів оцінки,

$O_{\text{м}}$ – максимально можлива сума балів.

Критерії ефективності реалізації компонента наступні:

$0 \leq K_{\text{еф}} < 0,25$ – низький рівень ефективності;

$0,26 < K_{\text{еф}} < 0,50$ – середній рівень ефективності;

$0,51 < K_{\text{еф}} < 0,75$ – достатній рівень ефективності;

$0,76 < K_{\text{еф}} \leq 1$ високий рівень ефективності.

Загальний коефіцієнт ефективності заняття ($K_{\text{еф}3}$) з позиції збереження та формування здоров'я студентів обчислювали за формулою:

$$K_{\text{еф}3} = \frac{(K_{\text{еф}1} + K_{\text{еф}2} + K_{\text{еф}3})}{3}$$

Критерії ефективності уроку наступні:

$0 \leq K_{\text{еф}y} \leq 0,5$ – низький рівень ефективності;

$0,5 \leq K_{\text{еф}y} \leq 0,75$ – середній рівень ефективності;

$0,75 \leq K_{\text{еф}y} \leq 1$ – високий рівень ефективності.

Виходячи з вищезазначеного, виокремили компоненти збереження та формування фізичного (1), психічного (2) соціального (3) та духовного (4) здоров'я учнів.

Щоб забезпечити об'єктивність аналізу використовується бальна система оцінювання: “2” – параметр викладач реалізує повністю, раціональна організація; “1” – параметр викладач реалізує частково, недостатньо раціональна організація; “0” – параметр викладач не реалізує, нераціональна організація заняття.

Висновки дослідження. Таким чином, адаптувавши розроблену схему аналізу уроку з позиції збереження здоров'я учнів до процесу фізичного виховання у ВНЗ можемо не лише оцінювати компетентність викладачів, рівень реалізації завдань із збереження здоров'я студентів, а й формувати в них здоров'язбережувальну компетентність, яка є

необхідною умовою їх майбутньої ефективної професійної діяльності.

1. Аксьонова О. Особливості розвитку здоров'язформувальної та здоров'язбережувальної учнівської компетентності в умовах освітнього простору школи сприяння здоров'ю [Електронний ресурс] / О.П. Аксьонова, Т.М. Бабко // Матер. конф. “ЛИЧНОСТІ І ЗДОРОВ'Є СБЕРЕГАЮЩЕ ПРОСТРАНСТВО”. Режим доступу: ukrdeti.com/firstforum/r3.html

2. Бойченко Т. Навчити головного. Формування здоров'язформувальної та здоров'язбережувальної компетентності учнівської молоді [Текст] / Т. Бойченко // Профтехосвіта. – 2009. – № 1. – С. 40 – 43.

3. Бойчук Ю.Д. Компетентнісний підхід до формування еколого-валеологічної культури майбутнього вчителя [Текст] / Ю.Д. Бойчук // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Х.: ХДАДМ (XXIII), 2009. – № 7. – С. 26 – 30.

4. Конаржевський Ю.А. Аналіз урока [Текст] / Ю.А. Конаржевський. – М.: Центр “Педагогический поиск”, 2000. – 336 с.

5. Кульневич С.В. Аналіз урока в початковій школі: [практич. посібник для учителів початкових класів, методистів і керівників учбових заведень, студентів пед. вузів і коледжів (спеціальність 031200 Психологія), слухачів ІПК] [Текст] / С.В. Кульневич, Т.П. Лакоценина. – Ростов-н/Д: Изд-во “Учитель”, 2006. – 256 с.

6. Митчик О. Етапи формування здоров'язбережувальної компетентності студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / О. Митчик, О. Сапожник // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: збірник наук праць. – №3(15). – 2011. Режим доступу: physical-education.org.ua/archiv/2011/3/stati

7. Нагавкіна Л.С. Валеологические основы педагогической деятельности [Текст] / Л.С. Нагавкіна, Л.Г. Татарникова // Учебно-методическое пособие. – СПб.: КАРО, 2005. – 272 с.

8. Островерхова Н.М. Аналіз уроку як цілісної складної педагогічної системи / Н.М. Островерхова // газета “Завуч” (Наша вкладка). – 2004. – № 25 (211), вересень. – С. 5 - 19.

9. Півненко Ю.В. Аналіз уроку з позиції збереження здоров'я учнів [Текст] / Ю.В. Півненко // ТМФВ. – №9. – 2008. – С. 41 – 45.

10. Шаповалова Т.Г. Формування здоров'язбережувальної компетентності гуртківців у позашкільному навчальному закладі / Т.Г. Шаповалова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології [зб. наук. праць]. – Вип. №2(20). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. – С. 191 – 200.

Стаття надійшла до редакції 17.06.2014

